

Rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteet

Hyväksytty:

Johtoryhmä 15.9.2025

Kunnanhallitus 29.9.2025 § 326

Kunnanvaltuusto 6.10.2025 § 7

Sisällysluettelo

1 RAHOITUS- JA SIOITUSTOIMINNAN LÄHTÖKOHDAT JA PERIAATTEET	3
2 RAHOITUSTOIMINTA	4
2.1. Laina-aika ja lyhennykset	5
2.2. Vastapuolet	6
2.3. Kunnan myöntämät takaukset ja lainat	6
3 RAHOITUSRISKIT	7
3.1. Riskien hallinta	8
3.2. Lainojen suojaaminen	9
4 SIOITUSTOIMINTA JA -LINJAUKSET	10
4.1. Kassavarojen määritelmä ja tavoitemäärä	10
4.2. Sijoitusten allokointi omaisuuslajeittain	11
4.3. Sijoitusinstrumentit	12
4.4. Varainhoito	12
5 SIOITUSTOIMINNAN RISKIENHALLINTA	13
6 RAHOITUKSEN JA SIOITUSTEN RAPORTOINTI	13
7 VOIMAANTULO	13

1 RAHOITUS- JA SIOITUSTOIMINNAN LÄHTÖKOHDAT JA PERIAATTEET

Kuntalain (410/2015) 14 §:n mukaisesti valtuusto päättää kunnan varallisuuden hoidon sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteista. Rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteet ohjaavat kunnan rahoitustoimintaa. Rahoitustoiminnan periaatteissa on määritelty rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteet ja linjaukset, riskienhallinta, vastuut ja valtuudet sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan raportointi.

Sipoon kunnan hallintosäännön 11. luvun 77 §:n mukaisesti valtuusto päättää kunnan kokonaisvarallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan sekä lainan ottamisen ja lainan antamisen periaatteista. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuusto päättää antolainojen ja pitkäaikaisen vieraan pääoman muutoksista. Kunnanhallitus päättää lainan ottamisesta ja lainan antamisesta noudattaen valtuuston hyväksymiä periaatteita. Kunnanhallitus voi siirtää lainan ottamiseen ja antamiseen liittyvää toimivaltaansa alaiselleen viranomaiselle. Muutoin kunnan rahatoimesta vastaa kunnanhallitus. Kunnan rahatoimen käytännön hoitamisesta vastaa talousjohtaja. Kuntalain (410/2015) pykälän 39 mukaisesti kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta.

Kuntalain 110 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan käyttömenot tulisi periaatteessa rahoittaa verotuloilla, valtionosuuksilla ja toimintatuotoilla. Investointeja voidaan rahoittaa pitkäaikaisilla lainoilla ja lyhytaikaisilla lainoilla voidaan tarvittaessa turvata kunnan maksuvalmiutta.

Rahoitus- ja sijoitustoiminnassa on tärkeää tunnistaa kuntaan kohdistuvat riskit ja määrittää riskirajat. Rahoitus- ja sijoitustoiminnan suunnittelussa tulee huomioida talouden tasapaino, rahoituksen optimointi ja markkinoiden vaikutus kuntaan. Rahoituksen, sijoitusten ja toteutettujen toimenpiteiden seuranta ja valvonta tulee toteuttaa säännönmukaisesti. Kunnan varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan tulee perustua kuntastrategiaan ja palvella sen tavoitteiden toteutumista.

Rahoitus- ja sijoitustoiminnan riskien hallinnassa on tärkeää tunnistaa kaupungin kannalta oleelliset riskit, määritellä riskirajat sekä parantaa ennakointikykyä. Lisäksi konkreettisten toimenpiteiden seuranta ja valvonta on tärkeää. Pitkän aikavälin tavoitteena on riskit huomioon ottava rahoituksen optimointi sekä talouden tasapaino ja markkinaheilahtelujen vaikutusten vähentäminen.

Vaikka hankintalaki ei velvoita kilpailuttamaan rahoituksen hankintaa, Sipoon kunta kilpailuttaa pääsääntöisesti kaikki merkittävät rahoitustarpeensa rahoitusmarkkinoilla. Johdannaissopimuksia voidaan toteuttaa myös ilman kilpailutusta, jotta voidaan hyödyntää esimerkiksi markkinatilanne, ajoitus tai olemassa olevien suojausten muokkaaminen.

Sipoon kunnan hallintosäännön 13. luvun 88 §:n mukaisesti kuntakonsernin konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto. Konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja talousjohtaja. Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan

ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta. Sipoon kunnan konserniohjeen (KV 6.10.2025 § 6) mukaisesti konsernin yhtiöiden tulee raportoida konsernijohtolle taloudellisesta tilanteestaan. Tämä sisältää raportoinnin rahoitus- ja investointipäätöksistä. Tytäryhteisöjen on neuvoteltava toiminnan laajuuteen ja laatuun nähden merkittävistä laina- ja rahoitusjärjestelyistään konsernijohtoon lisäksi kunnan taloushallinnon kanssa ennen laina- ja rahoitusjärjestelyjen toteuttamista. Neuvotteluvelvollisuus koskee myös korko- ja muiden johdannaisten käytön periaatteita sekä takausten tai muiden vakuuksien antamista.

Pääsääntöisesti kunnan taloushallinto kilpailuttaa konsernin pitkäaikaiset lainat mittakaavaetujen saamiseksi. Kunnan määräysvallassa olevien yhteisöjen rahoitushuolto pyritään järjestämään yhtenä kokonaisuutena siten, että siitä hyötyvät kaikki konserniin kuuluvat yhteisöt. Ennen rahoitus- ja lainapäätöksen tekemistä yhtiöiden tulee neuvotella konsernijohtoon kanssa, ts. hakea asiaan ennakkokäsitys.

Hallintosäännön 5. luvun 23 §:n mukaisesti kunnanhallituksen tulee raportoida valtuustolle konserniyhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä antaa arvio yhtiöiden tulevasta kehityksestä ja riskeistä. Konserniohjeen mukaisesti konsernin rahoituksen kokonaisvastuu on konsernijohtolla.

2 RAHOITUSTOIMINTA

Kunnan rahoitus rakentuu verotuloista, valtionosuuksista, toimintatuotoista ja vieraan pääoman ehtoista rahoituksesta. Edellä luetelluilla tuloilla katetaan kunnan käyttömenot, investoinnit ja lainanhoito- sekä rahoitusmenot.

Pääsääntöisesti pitkäaikainen laina otetaan kattamaan kunnan pitkän tähtäimen toimintaa, ts. investointien toteuttamiseen. Lyhytaikaisella lainalla turvataan maksuvalmiutta. Pitkäaikaisen lainan ottamista voi olla perusteltua siirtää esimerkiksi investointiin liittyvien järjestelyjen vuoksi tai jotta voidaan seurata korkokehitystä.

Tasapainottamalla lyhyt- ja pitkäaikaista rahoitusta turvataan kunnan rahoituksen tilannetta. Pitkät laina-ajat ja kiinteät korot vähentävät riskejä liittyen markkinakorkojen muutoksiin. Lyhytaikainen rahoitus voi mahdollistaa lainojen matalammat korot ja korkomarkkinoissa tapahtuvan koron laskun hyödyntämisen. Lyhytaikaista rahoitusta käytetään ensisijaisesti lyhytaikaisiin rahoitustarpeisiin ja maksuvalmiuden säätelyyn.

Vieraan pääoman hankinta jaetaan lyhytaikaiseen (laina-aika alle vuosi) ja pitkäaikaiseen rahoitukseen (laina-aika yli vuosi).

Lyhytaikaisen (alle 12 kk) rahoituksen instrumentteja ovat:

- kuntatodistukset,
- luottolimiitit ja
- konsernitili.

Pitkäaikaisen (yli 12 kk) rahoituksen instrumentteja ovat

- velkakirjalainat,
- joukkovelkakirjalainat
- leasingrahoitus ja
- elinkaarimallit.

Lyhytaikaista rahoitusta tarvittaessa hyödynnetään ensisijaisesti kuntatodistusohjelmia ja rahalaitosten luottolimiittejä.

Pitkäaikaisen rahoituksen ottovaltuuden päättää valtuusto talousarvion käsittelyn yhteydessä. Kunnan pitkäaikaisen vieraan pääoman hankinta toteutetaan ensisijaisesti kahden välisillä velkakirjalainoilla. Pitkäaikaisessa rahoituksessa voidaan käyttää myös leasingrahoitusta ja joukkovelkakirjalainoja. Tapauskohteisesti voidaan käyttää erilaisia elinkaarimalleja investointien rahoittamisessa.

Velkakirjalainoissa toisena sopijaosapuolena voi olla rahoitusmarkkinoilla toimivat yhteisöt, joilla on virallinen toimilupa. Lisäksi sopijaosapuolena voi olla rahoitusmarkkinoilla toimivat koti- ja ulkomaiset yksityiset sijoittajat. Leasingrahoituksen vastapuolena voi olla muita vastuullisia tahoja. Keskeisimpiä leasingrahoituksen muotoja ovat rahoitusleasing ja käyttöleasing. Elinkaarimalleissa kunnalla on kumppani, jonka kanssa jaetaan hankkeen riskit ja vastuut. Vastuiden siirto ulkopuoliselle kuitenkin edellyttää kunnan tavoitteet huomioivaa sopimuskokonaisuutta sekä riittävää vakuusrakennetta. Elinkaarimallilla hankitut investoinnit ovat luonteeltaan taseen ulkopuolisia hankkeita.

Investointien rahoituksessa voidaan hyödyntää kestävää rahoitusta, mikäli investoinnin ominaisuudet soveltuvat tähän rahoitukseen ja rahoituksen ehdot ovat kilpailukykyiset.

Sipoon kunnan hallintosäännön 2. luvun 77 §:n mukaisesti kunnanhallitus vastaa käytännön rahatoimen hoitamisesta. Kunnanhallitus päättää lainan ottamisesta ja lainan antamisesta noudattaen valtuuston hyväksymiä periaatteita. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuusto päättää antolainojen ja pitkäaikaisen vieraan pääoman muutoksista.

2.1. Laina-aika ja lyhennykset

Laina-aikaa tarkastellaan lainan tarpeen, investoinnin, käyttöiän ja poistojen mukaisesti. Laina voidaan ottaa enintään investoinnin poistoajan mittaiselle ajanjaksolle.

Lainojen takaisinmaksu voidaan toteuttaa tasa-, annuiteetti- tai kertalyhenteisinä. Lainasalkun hoidossa on huomioitava lainojen erääntymisen hajauttaminen.

Lainojen suojaamisessa Sipoon kunnan tavoitteena on, että lainat jakautuvat lyhyt- ja pitkäaikaisiin lainoihin. Lyhyt- ja pitkäaikaisten lainojen suhdetta voidaan vaihdella. Pitkäaikaiseen investointien rahoitustarpeeseen hankitaan yleisesti pitkäkestoisia ja vakaita rahoitusmalleja. Pitkäaikaisten lainojen erääntymistä pyritään porrastamaan, jolloin kunkin lainan erääntyessä on mahdollista arvioida uuden lainajakson pituus ja korkosidonta.

2.2. Vastapuolet

Vastapuolena rahoittajaksi hyväksytään luotettava taho, jotka ovat lähtökohtaisesti Suomessa toimivat liikepankit sekä erityisluottolaitokset kuten Kuntarahoitus, Euroopan investointipankki (EIB), Pohjoismaiden investointipankki (NIB) ja Council of Europe Development Bank (CEB).

Maksuliikenteen (esim. taloushallinto, verkkolaskutus ym.) tai leasingrahoituksen vastapuolena voi olla myös muita hyväksytyjä, hyvän luottokelpoisuuden omaavia vastapuolia.

2.3. Kunnan myöntämät takaukset ja lainat

Kunnan tulee takauksia ja lainoja myöntäessään huomioida **kuntalain (410/2015) § 129**, jonka mukaisesti kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vakuuksilla tai vastavakuuksilla.

Kuntalain 129 §:n momentin 2 mukaisesti kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta ainoastaan, jos yhteisö kuuluu kuntakonserniin tai se on kuntien tai kuntien ja valtion yhteisessä määräysvallassa.

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden, joka liittyy sen liikuntalain (390/2015), kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain (166/2019), museolain (314/2019), teatteri- ja orkesterilain (730/1992) tai nuorisolain mukaisen tehtävän edistämiseen. Takauksen ja muun vakuuden antamisen edellytyksistä on kuitenkin voimassa, mitä siitä erikseen säädetään. Lisäksi kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden, jos se perustuu lain perusteella hyväksytyyn tukiohjelmaan tai yksittäiseen tukeen tai liittyy yhteisölle tai säätiölle annettuun palveluvelvoitteeseen.

Kuntalain § 14 mukaisesti päätöksen takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta tekee kunnanvaltuusto.

Kunnan tulee myös lisäksi huomioida **Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen artikla 107**, jonka kohdan 1 mukaan jäsenvaltion myöntämä tuki valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Tuen katsominen valtiontueksi edellyttää artiklassa mainitun neljän kriteerin samanaikaista täyttymistä; tuki on myönnetty julkisista varoista, tuki on valikoiva, tuki vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua ja tuki vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen **artiklassa 108** kohdassa 3.2. seuraavien edellytysten tähtyminen (kaikkien ei tarvitse tähtyä) riittää osoittamaan, ettei yksittäinen valtiontakaus tai kunnan takaus ole valtiontukea:

- lainanottaja ei ole taloudellisissa vaikeuksissa,
- takauksen laajuus voidaan myöntämishetkellä mitata asianmukaisesti,

- takaus ei kata enempää kuin 80 % lainasaamisen tai muun rahoitussitoumuksen määrästä,
- takauksesta maksetaan markkinaperusteinen hinta (takausprovisio).

(Kuntaliitto: <https://www.kuntaliitto.fi/talous-ja-elinvoima/budjetointi-ja-taloussuunnittelu/maksuvalmius-ja-varainhankinta>)

Antolainoista ja niiden lainaehdoista, sekä takausten antamisesta tekee päätöksen Sipoon kunnanvaltuusto. Kunnan antaman takauksen edellytyksenä on riittävä vakuus ja selvitys kyvystä hoitaa lainan aiheuttamat velvoitteet.

3 RAHOITUSRISKIT

Rahoitusriskejä on tärkeä ennakoida ja hallita. Rahoitukseen liittyviä riskejä ovat markkinoiden hintariski, saatavuusriski, jälleenrahoitusriski ja maksuvalmiusriski.

Lainamarkkinoiden **markkinariski** sisältää sekä **korkoriskin** että **valuuttariskin**. Koron osalta riskinä on markkinakoron muutokset ja muutosherkkyys. Valuuttariski sisältää valuuttakurssien vaikutuksen rahoitukseen.

Maksuvalmiusriski tarkoittaa tilannetta, jossa maksuvalmius on heikentynyt eikä likvidit varat riitä lainanhoitomenoihin tai toimintamenojen maksamiseen.

Saatavuusriski tarkoittaa rahamarkkinatilanteen muutoksia siten, että niillä on vaikutuksia rahoituksen saatavuuteen. Huono markkinatilanne voi vaikuttaa rahoituksen saatavuuteen siten, että toivottua rahoitusmallia ei ole saatavilla. **Jälleenrahoitusriski** tarkoittaa erääntyvän rahoituksen uudelleen rahoitusta. Jälleenrahoitusriskiin sisältyy hinta- ja saatavuusriskit, joiden myötä rahoituksen hinta on noussut ja saatavuus vaikeutunut.

Riski	Riskiltä suojautuminen
Markkinariski - Korkoriski: Rahoituskustannusten muutos - Valuuttariski: Valuuttakurssien vaikutus lainoihin tai sijoituksiin	- Korkosuojaus, laina-aikajakauma ja korkosidonnaisuusjakauma - Varainhankinta euromääräisenä
Maksuvalmiusriski: - Maksuvalmius ei riitä lainanhoitoon ja muiden kulujen maksuihin - Saatavuusriski: Rahamarkkinatilanteen aiheuttama rahan saatavuuden vaihtelu - Jälleenrahoitusriski: Erääntyvä rahoitus on rahoitettava uudelleen ja rahan saatavuus vaikeutunut tai hinta noussut	- Maksuvalmiuden ylläpito maksuliikennetileillä. - Kassavarojen sijoittaminen sijoitustoiminnan periaatteiden mukaisesti - Rahoitusvaihtoehtojen monipuolinen hyödyntäminen ja likviditeetin ylläpito - Maturiteettirakenteen hajautus
Vastapuoliriski: - Vastapuoli ei täytä sopimusvelvoitteitaan ja varojen saaminen vaikeutuu	- Rahoitus- ja markkinatoimenpiteet vain luotettavien vastapuolien kanssa

3.1. Riskien hallinta

Kunnan velkaa ja **velkaantumisasastetta** tulee hallita. Kunnan rahoitukseen liittyvien riskien hallinnassa on ensisijaisen tärkeää mitoittaa investoinnit vastaamaan kunnan tulorahoitusta. Investointien mitoitus on olennaista huomioida talousarviovalmistelussa ja investointien pitkäaikaissuunnitelmassa. Kuntalaissa ei säädöksiin puututa kunnan velan määrään tai velkaantumiskehitykseen. Kunnat tekevät investointipäätökset itse. Investointipäätösten sekä investointien tulo- ja velkarahoitusosuuksien tulisi perustua huolelliseen arviointiin väestökehityksestä, palvelutarpeista ja tarvittavasta palveluverkosta.

Markkinoiden hintariskin hallintaan yksi hallintakeino on ulkopuolisen rahoituksen **jakaminen** kiinteäkorkoisiin ja vaihtuvakorkoisiin lainoihin. Muita markkinoiden hintariskin hallinnan keinoja ovat **korkosuojaus** sekä rahoituksen **hajauttaminen** rahoituslähteen, laina-ajan pituuden ja lyhennystavan osalta. Tasaisella laina-aikajakaumalla pyritään lainojen tasaiseen erääntymiseen.

Hintariskiin sisältyy myös valuuttariski, jos kunta ottaa velkaa tai sijoittaa muussa valuutassa kuin euroissa. Keskittämällä rahoitusvaihtoehdot euromääräisiin instrumentteihin valuuttariski pienenee. Sipoon kunta ei ota rahoitushankinnassa valuuttariskiä.

Saatavuusriskiä hallitaan monipuolisilla rahoitusvaihtoehtoilla ja näiden hyödyntämisellä. Maksuvalmiuden ylläpito pienentää myös rahoituksen saatavuusriskiä. Maksuvalmiusriskiä hallitaan kunnan kassavaroilla. Sipoon kunnan tavoite likviditeetin eli kassavarojen osalta on kattavuus seuraavan noin 15 päivän tarpeiksi.

Jälleenrahoitusriskiin vaikuttavat hintariskit ja saatavuusriskit ja näin ollen jälleenrahoitusriskien hallintaan vaikuttavat myös kassa- ja maksuvalmiussuunnittelu sekä lainojen suunnittelu. Jälleenrahoitusriski on tärkeä pitää tasolla, joka pystytään kunnan talouden osalta hallitsemaan.

3.2. Lainojen suojaaminen

Osana lainojen korkosuojausta voidaan käyttää korkosuojausmenetelmiä. Johdannaisia voidaan käyttää **ainoastaan suojaamistarkoituksessa**.

Korkosuojausmenetelminä sallittuja ovat

- kiinteä korko,
- koronvaihtosopimus
- korkokatto ja -lattiasopimus, korkoputki tai muu näihin rinnastettavissa oleva korko-optiosopimus

Suojatuksi katsottuja lainoja ovat kiinteäkorkoiset lainat ja johdannaissopimuksilla kiinteiksi muutetut vaihtuvakorkoiset lainat sekä lisäksi mahdollisesti korko-optioilla suojatut lainat. Kiinteä korko voi olla määriteltynä joko suoraan lainaan tai toteutettu korkojohdannaisten kuten koronvaihtosopimusten avulla. Suojausaste ilmaistaan prosentteina. Lainasalkun suojausasteen eli kiinteäkorkoisten lainojen osuuden olemassa olevasta lainasalkusta tulee olla seuraavien rajojen sisällä. Lyhytaikaiset tai vähäiset poikkeamat ao. rajoista ovat sallittuja:

Aikaväli	Vuodet 1-3	Vuodet 4-6	Vuodet 7-
Suojausasteen rajat	30 – 90 %	20 – 70 %	0 – 50 %

Vuodet 1-3 tarkoittaa ajanjaksoa tarkasteluhetkestä tasan kolmen vuoden päähän, vuodet 4-6 seuraavaa kolmen vuoden jaksoa jne.

Lainasalkun korkosidonnaisuusajan tulee olla välillä 2-8 vuotta. Lainasalkun korkosidonnaisuusaika tarkoittaa aikaa, jonka kuluessa lainasalkun korkorakenne pysyy muuttumattomana tai jonka ajan lainasalkun korkokustannukset ovat suojattuja korkotason muutoksilta. Toisin sanoen se kertoo, kuinka pitkään lainasalkun korkotaso on kiinnitetty nykyiselle tasolle ennen kuin se altistuu markkinakorkojen muutoksille.

Suojausasteen tasoon vaikuttaa yleinen markkinatilanne ja siihen liittyvä korkonäkemyks.

Lainojen suojaamisessa seurataan rahoitusmarkkinoiden tilannetta. Lainasalkun suojausasteen nostoa on tarkasteltava ennen korkojen nousua. Laskusuhdanteen aikaan puolestaan voidaan vähentää lainasalkun suojausastetta.

4 SJOITUSTOIMINTA JA -LINJAUKSET

Kuntalain (410/2015) 14 §:n mukaisesti kunnan valtuusto päättää kunnan varallisuuden hoidon sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteista. Sijoitustoiminta tarkoittaa kunnan kassavarojen ja toimialoihin liittyvää sijoittamista.

Toimialasijoitukset ovat antolainoja sekä osake- ja osuuspääomasijoituksia, joiden tarkoituksena on rahoittaa kunnan toimintaan liittyvien tai sitä palvelevien yhteisöjen toiminnan käynnistämistä tai jatkumista. Rahoitus kohdistuu tällöin ensisijaisesti investointeihin. Kuntaliiton sijoitustoiminnan ja varallisuuden hoidon ohjeiden mukaisesti toimialoihin liittyvällä sijoittamisella edistetään kunnan toimintaan liittyviä päämääriä ja yksinomaan voiton tavoittelun ei tule olla vaikuttimena sijoittamiseen.

Sipoon kunnan **sijoitustoiminnan lähtökohtana** on varautuminen kunnan pitkän aikavälin toimintaedellytysten turvaamiseen. Sijoitusten osalta kunnan tulee huolehtia, että sijoitustoimintaan sijoitettu pääoma on turvattu ja kunnalla on sijoitettuun pääomaan nähden riittävät vaikutusmahdollisuudet. Sijoitustoiminnassa on myös huomioitava kunnan maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaaminen. Sijoituksista ei ole tarpeen saada säännöllistä, kuukausittaista kassavirtaa.

Sijoitustoiminnan tulee olla lähtökohtaisesti taloudellisesti tuottavaa. Sijoitusten tulee vähintään säilyttää reaaliarvo ja kattaa sijoitustoiminnan hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Sijoitustoiminnan tuottoa voidaan tarkastella kokonaistuottona, joka sisältää sijoituskohteen arvonmuutoksen, saatavan koron, osingon tai muun kassavirran summan huomioituna vähennettävällä varainhoidon kululla.

Kunnan saamia lahjoitus- ja testamenttivaroja ohjaa mahdolliset lahjakirjoihin ja testamentteihin liittyvät ehdot. Lahjoitusvarat voivat olla kiinteää omaisuutta, arvopapereita, osuuksia, rahaa, pankkisaamisia tai muuta irtainta omaisuutta. Lahjoitusvarojen käyttöä voi ohjata myös Valtiokonttorin päätös omaisuuden käyttötarkoituksesta. Mikäli käyttöön liittyviä muita erityisiä ehtoja ei ole, Sipoon kunta hoitaa varoja huolellisesti, parhaalla mahdollisella tavalla.

Sipoon kunnan vastuullinen sijoittaminen tarkoittaa, että taloudellisten tekijöiden lisäksi huomioidaan ympäristövastuuseen, yhteiskuntavastuuseen ja hyvään hallintotapaan liittyviä ns. ESG-asioita (Environmental, Social ja Government). Sijoituskohteen eettisyys ja vastuullisuus arvioidaan mahdollisuuksien mukaan ennen sijoituksen tekemistä. Sijoituskohteet, niiden toimialat tai toimintatavat eivät saa olla ristiriidassa Sipoon kunnan tehtävien ja kunnan toimintaperiaatteiden kanssa.

4.1. Kassavarojen määritelmä ja tavoitemäärä

Kassavaroilla tarkoitetaan maksuliikennevaroja ja kassaylijäämää. Maksuliikennevaroja ovat rahalaitoksen käyttötileillä olevat varat sekä käteisvarat. Kassaylijäämää ovat rahoitusarvopaperit, jotka eivät ole sidottu maksuliikenteen ylläpitoon.

Kassavarojen sijoittaminen liittyy maksuliikenteen hoidosta ylijäävien varojen sijoittamiseen. Maksuvalmiussuunnittelun ja kassabudjetoinnissa on kyettävä ennakoimaan myös kassaylijäämien määrä ja ajoittuminen, jotta ylijäämät saadaan tehokkaaseen käyttöön, kerryttämään mahdollisimman hyvää tuottoa. Kassavarojen sijoittamisen ensisijaisena tavoitteena on maksuvalmiuden turvaaminen noin

kuukaudeksi. Kuukauden maksuvalmius eli kassavarojen määrä lasketaan talousarviossa olevista kunnan kassamenoista.

Sijoitettavia varoja eli kassaylijäämää ovat ne kassavarat, jotka eivät ole sidottuja päivittäisen (n. 15 päivää) maksuvalmiuden turvaamiseen. Sijoitustoiminnan periaatteiden mukaisesti sijoitettavia varoja ovat kunnan kassaylijäämät sekä erilliset rahastovarot esimerkiksi lahjoitusrahastojen varat huomioiden testamentissa tai lahjakirjassa esitetyt vaatimukset.

Tuoton hankkiminen sijoitetuille varoille edellyttää, että kunta arvioi säännöllisesti korko- ja rahoitusmarkkinoiden kehitystä, sijoitustensa tuotto-odotusten toteutumista ja mahdollisuuksia ottaa kantaa sijoitusten tuottoon esimerkiksi vaihtamalla sijoitusvälineitä tai muuttamalla sijoitusten juoksuaikoja tai korkoperusteita.

Sijoitustoiminnan toteutuksessa on huomioitava Kuntaliiton ohje:

”Kassavarat tulee sijoittaa turvaavasti ja tuottavasti. Turvaavuus tarkoittaa sijoitusten luotto- ja hintariskien rajaamista siten, ettei vaaraa pääoman menettämisestä ole tai se on vain vähäinen. Pörssiosakkeissa ja osakerahasto-osuuksissa hintojen muutokset voivat olla nopeita ja suuria, jolloin hintariski voi olla merkittävä. Luottoriskiä on muun muassa erilaisissa velkasijoituksissa. Korkoriski sisältyy kaikkiin rahoitusmarkkinoiden toimenpiteisiin, joissa on korkoteijä.”

(Kuntaliitto: <https://www.kuntaliitto.fi/talous-ja-elinvoima/budjetointi-ja-taloussuunnittelu/maksuvalmius-ja-varainhankinta>)

4.2. Sijoitusten allokointi omaisuuslajeittain

Sijoitustoiminnan periaatteiden mukaisesti sijoitettavat kassaylijäämät sijoitetaan kassahallinnan kannalta tarkoituksenmukaisesti. Sijoitustoiminnassa tulee huomioida maksuvalmius, luottokelpoisuus ja sijoitusten tuotto. Omaisuuslajijakaumalla voidaan hallita riskitasoa hajauttamalla varoja omaisuuslajien välillä ja sisällä. Omaisuuslajeja ovat korkosijoitukset, osakesijoitukset ja muut sijoitukset.

Sijoitussalkulle määritellään tuottotavoitteet ja hyväksytyn riskitason pohjalta neutraaliallokaatio. Omaisuuslajeittain on määritelty myös vaihteluvälit. Allokaatio on sijoitusten jakauma, jossa sijoitusten tuottoriskisuhde oletetaan olevan optimissaan. Allokaatiossa huomioidaan pitkän aikavälin sijoitustoiminnan tavoitteet. Allokaation vaihteluväli tuo mahdollisuuden poiketa normaaliallokaatiosta tilanteissa, joissa markkinatilanteet vaihtelevat.

Alla olevassa taulukossa on jaoteltu omaisuuslajit, niiden neutraaliallokaatio ja omaisuuslajien vaihteluvälit.

Omaisuuslaji	Neutraaliallokaatio	Vaihteluväli
Korkosijoitukset	75 %	0–100 %
Osakesijoitukset	20 %	0–50 %
Muut sijoitukset	5 %	0–20 %

Pääpaino sijoittamisessa on korkosijoituksissa. Korkosijoitusten vuotuinen arvonnvaihtelu on normaalioloissa vähäistä. Osakesijoituksista tuotto on pitkän aikavälin (historian) tarkastelussa ollut parempi kuin korkosijoituksissa. Muita sijoituksia hyödynnetään markkinatilanteen mukaisesti, mahdollisuutena hajauttaa sijoituksia. Muiden sijoitusten instrumentteina ovat esimerkiksi kiinteistö-, metsä- ja pääomasijoitukset.

Lahjoitusrahastojen sijoitukset voivat poiketa yllä olevasta omaisuuslajijakaumasta lahjakirjan antajan erityisehtojen perusteella. Myös poikkeuksellisessa markkinatilanteessa voidaan poiketa määritellyistä rajoista.

4.3. Sijoitusinstrumentit

Sallittuja sijoituskohteita ovat

- Korkosijoitukset
 - Rahamarkkinasijoitukset: pankkitilit, pankkitalletukset, rahamarkkinarahastot ja muut rahamarkkinainstrumentit kuten sijoitus- ja yrittödistukset
 - Korkosijoitukset voidaan toteuttaa rahastosijoituksina tai suorina sijoituksina: esimerkiksi suomalaisten tai eurooppalaisten yritysten ja valtion (Suomi ja muut EMU-alueen valtiot) liikkeelle laskemat euromääräiset lainat, kehittyvien markkinoiden lainat rahastomuotoisena ja vakuutusyhtiöiden peruskorkoiset kapitalisaatiosopimukset
- Osakesijoitukset
 - Rahastomuotoiset osakesijoitukset
 - Suorat sijoitukset kotimaisiin julkisesti noteerattuihin yhtiöihin
- Muut sijoitukset
 - Toteutetaan rahastomuotoisina tai voitonjakolainarakenteella: kohteina esimerkiksi pääomasijoitukset, yksityiset lainat, kiinteistörahastot, hyödykerahastot, metsä, raaka-aineet tai muut vaihtoehtoiset sijoitukset
 - Ei valuuttasijoituksia

4.4. Varainhoito

Sijoitusvaroja hoidetaan itse tai varojen hoidossa voidaan käyttää varainhoitajien palveluja. Varojen hoito voidaan antaa yhden tai useamman varainhoitajan hoidettavaksi. Varainhoitopalvelut kilpailutetaan tarvittaessa. Varainhoidossa pyritään maksimoimaan tuotto, huomioiden kuitenkin sovittu riskitaso.

5 SIOITUSTOIMINNAN RISKIENHALLINTA

Sijoitustoiminnan riskejä ovat maksuvalmiusriski, luotto- ja vastapuoliriski sekä markkinariski.

Maksuvalmiusriski tarkoittaa tilannetta, jossa kunnan rahavarat eivät riitä kassamaksuista selviämiseen. Maksuvalmiusriskin hallinnassa on olennaista kassasuunnittelu ja toimintaan nähden riittävän suuret kassavarat. Maksuvalmiusriskin vähentämiseksi sijoituksia kannattaa hajauttaa määräaikaisiin ja jälkimarkkinakelpoisiin sijoituksiin.

Luotto- ja vastapuoliriski tarkoittaa tilannetta, jossa vastapuoli ei suorita sitoumuksensa arvon mukaista hintaa ja näin ollen kunta ei saa sijoittamaansa pääomaa tai sen korkoa täysimääräisesti takaisin. Luotto- ja vastapuoliriski on huomioitava sijoituksen tuottovaatimuksen asettamisessa.

Markkinariskejä ovat korkoriski, osakesijoitusten hintariski ja valuuttariski. Korkoriski tarkoittaa korkomuutosten vaikutuksia sijoitusten tuottoihin tai arvoon. Korkoriskiä voidaan alentaa hajauttamalla sijoituksia ajallisten tekijöiden ja korkojaksojen mukaan.

Osakesijoitusten hintariski voi toteutua sijoitettaessa suoraan osakesijoituksina tai osakerahasto-osuuksina. Osakesijoitusten arvomuutokset voivat olla suurempia kuin joukkovelkakirjalainoissa. Osakesijoitusten riskienhallinnassa on huomioitava suhdannevaihtelut ja omistusten hajauttaminen useisiin osakkeisiin.

Valuuttariski liittyy sijoituksiin, jotka eivät ole euromääräisiä. Valuuttariskien hallinnan keinona on rajata muiden kuin euromääräisten sijoitusten osuus mahdollisimman pieneksi tai valitsemalla valuuttariskiltä suojattuja sijoitusinstrumentteja.

6 RAHOITUKSEN JA SIOITUSTEN RAPORTOINTI

Sipoon kunnan varainhankinnan, lainasalkun ja sijoitusten kokonaistilanne raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä Sipoon kunnanhallitukselle ja valtuustolle. Kunnanhallitukselle raportoidaan merkittävistä muutoksista tarvittaessa lisäksi osavuositilaston yhteydessä.

Rahoituksen ja sijoitusten raportointi selvittää seuraavat asiat:

- varainhankinnan ja lainarahoituksen kokonaistilanteen,
- laina-aikajakauman,
- lainojen keskikoron ja suojaustilanteen sekä
- raporttipäivän sijoitusten kokonaistilanteen.

7 VOIMAANTULO

Nämä Sipoon kunnan rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteet astuvat voimaan **6.10.2025**.